

Sv. kongregacija de Propaganda fide.

Kakor vsako leto, smo tudi letos predložili sv. kongregaciji sklepni račun o misijonskih darovih leta 1909, kakor tudi o njih razdelitvi v korist afrikanških misijonov. Nj. Prezvzišenost kardinal-prefekt je počastil ob tej priliki našo glavno voditeljico z naslednjimi vrsticami:

Štev. zapis. 590/910.

Rim, 24. vel. travna 1910.

Gospa grofica!

V pretéčenem mesecu sušcu sem prejel letni sklepni račun o pripomočkih, katere je nabrala Družba sv. Petra Klaverja v preteklem letu 1909. za afrikanške misijone kakor tudi o njih razdelitvi med precejšnje število onih ubogih misijonov. Veseli me velika korist, katero prinaša onim pokrajnam mnogozaslužna družba z oznanovanjem sv. evangelija, kjer se je odprlo ljubezni in vnetosti misijonarjev tako veliko polje. Moja srčna hvala in voščilo Vam in vsem onim pobožnim osebam, katere so se posvetile temu tako plemenitemu delu.

Prosim torej Gospoda, naj Vas ohrani dolgo, in sem, gospa grofica,

Gospa grofica

M. Th. Ledóchowska

glavna voditeljica Družbe sv. Petra
Klaverja.

Vaš vdani služabnik

Fr. G. Mª Kard. Gotti

prefekt

Luigi Veccia

tajnik.

Tri odkupljene gospe v Kikuyu.

Pripoveduje P. Cayzac, misijonar.

Magdalena.

Nekaj dni pozneje, ko sem si že postavil šotor v Zéka-River, pride k meni Miha, kuhar. Ponižno mi javlja, da je že našel nevesto, samo nima še toliko koz, kolikor bi mu trebalo.

Navadno je pač tako: Prvo izpreobrnjenje v novem misijonu je izpreobrnjenje ženske, t. j. ljubi Bog izvoli najprej slabo, najbolj zapuščeno in najnesrečnejše bitje v temni Afriki . . .

Jaz sem Miha tolažil in mu pravil, fant veselje: ter sem mu obljubil, da ne sme manjkati koštrunov in koz, katere potrebuje za svojo nevesto.

Starši mlade deklice so že obljubili Mihu nevesto za 20 koz. Upnik ni odlašal ter se je požuril, da dobi svojo „boljšo polovico“. Mlada deklica pa še ni hotela; Miha pa je začel svoj dolg tastu plačevati tako, da je Vanboy Magdalena dva meseca pozneje, dobro poučena, postala srečna prava žena Mihova.

Nekaj dni po tem veselem dogodku pa pride Miha k meni ter mi zaupa težavno skrb. Pred poroko se je upnik polastil deklice in njej . . . nohte porezal, in dokler bo on imel nohte, Magdalena ne bode imela otrok!!! ako pa hoče Miha imeti nohte, mu mora še enega koštruna dati.

„Kaj pa še!“ pravim mu, „kaj pa si domišljuješ, da bi še jaz dal denar za nohte tvoje žene! Nič se ne boj; in boš videl, da vse vragolije tvojih domačinov ne bodo mogle zaprečiti krsta!“

Leto pozneje sem krstil mlado Maryamon, ki je prvi otrok v Kikuyu od krščanskih staršev.

Jelica.

Ta je bila že omožena, ko sem prišel v ta kraj. Njen zakon je bil srčna zveza, kajti njen mož si jo je smel odvesti in ni mu trebalo takoj plačati, bil je siromašen. Imel je samo kravo, na katero je stavil ves svoj up. Lepega dneva pa pride ekspedicija od države v ta kraj ter se je polastila vse črede in se ni ozirala na nikogar. Tudi ona znamenita krava je bila med živino, katero je država sodnijskim potom pridobila . . .

Drugi dan pridejo starši k ubogemu možu, ki ni mogel plačati, da si odvedejo hčerko.

Obrok so mu podaljšali in začel je pri meni delati. Prav pridno je delal, se naučil krščanskega nauka, se je dal s svojo drago Jelico krstiti in danes, ko je že tri četrtine dolga poplačal, je prav srečna krščanska družina s tremi majhnimi otroki.

Anica.

Ker so nas okoliščine, katerih prej nismo videli, prisilile Zéka - River zapustiti, smo ustanovili pred dvema letoma „Trojičko občino“ v Mangon in tudi tukaj je ljubi Bog ubogih dodelil svoji ženi, da ga je spoznala.

Ko je pred 10 leti razsajala lakota, so se Nayanoni naselili pri Kikuyus, ki so bili smrtni sovražniki njihovega roda Massais imenovanega. Kikuyus so jo sprejeli, tako tudi mater in mlajšo hčerko, ker so upali, da bodo imeli dobiček od njih, ako ostanejo pri življenju.

Ko pa se je živež vsak dan zmanjševal, so vrgli mater v reko in majhno sestrico so živo zažgali. Nayanani so prizanesli in 10 let pozneje, ko smo mi prišli v Mango, je bila že krasna deklica, za katero so se vsi mladeniči potegovali, in največje veselje je imel krušni oče, ker je imel le on dobiček, da je davek za mlado deklico jako visoko cenil. Peter, mlad krščanski mož, se je drznil vstopiti v vrsto snubačev in njegovim željam je ugodila mlada devojka ne da bi vedel za to krušni oče. Ko je izvedel starec o tej stvari, ni hotel nič dalje slišati, kajti on ni hotel dati svoje hčerke krščenemu in najsiromašnejšemu izmed vseh snubačev. Toda Nayanoni je bila zvesta in vztrajala pri svoji obljubi. Celo leto smo se trudili, da smo zbrali mlado čredo, katero so zahtevali od nas. V teh 12 mesecih je morala Nayanoni mnogo bridkega pretrpeti. Reklo se ji je, da bo krščena in da jo bodo v Evropo odpeljali, njenega moža pa bodo pustili od glada umreti. — Ljubi Bog pa si jo je izvolil. Danes živita Peter in Anica v najlepši slogi in slišal sem mlade ljudi, ki so pravili: „Pa je vendar imela srečo!“ Gotovo, milosrčen bralec, je imela srečo in to zahvalite Vašim milodarom!

Misijonski dopisi.

Misijon v Ugandi, Britska vzhodna Afrika.

Akoravno izide pismo, katero je pisal apostolski vikar v Ugandi, škof Hanlon, naši glavni voditeljci lansko leto na dan sv. Petra Klaverja, malo pozno, ga bodo vendar naši čitatelji z zanimanjem čitali.

Msgr. Hanlon
apostolski vikar na Zgornjem Nilu.

Ljuba grofica Ledóchowska.

Današnji praznik sv. Petra Klaverja me spominja na Vas in Vaše blagodušno versko delo, v katerem že toliko in toliko let neustrašeno delujete. Pred dvema dnevoma sem dobil „Odmeva“ 8. številko, in danes sem služil drugo sveto mašo za večni dušni mir Vaše izborne gospe matere, grofice Josipine Ledóchowske, katero je zaslužila zavoljo sv. Cerkve; njeno zanimanje za toliko misijonarjev v Afriki ji je zagotovilo mnogo sv. maš, katere se bodo z ljubeznipolnim, hvaležnim srcem darovale za njeno dušo.

Sv. Peter Klaver je zaščitnik naše misijonske družbe, h kateremu dvakrat na dan molimo v skupnih molitvah. Od leta 1895. sem prevzel misijon v Ugandi ob gornjem Nilu kot apostolski vikar ter sem posvetil vsakemu naših zaščitnikov posamezne misijone.

V Kyagwe, Ugandi okrajih sem leta 1902. ustanovil vzgojevališče, in sicer v Namilyangi. Ondi smo vzgojevali dečke iz boljših stanov in sinove poglavarjev — vsi naši učenci so katoličani. Obenem smo spojili s to ustanovo misijon za dotični okraj leta 1906. Misijon in šola sta posvečena sv. Petru Klaverju. Delo v Namilyangi krasno napreduje, v šoli in v misijonu. Tam imam tri izvrstne duhovnike iz Angleškega za pomočnike. Dva, Br. Campling in Br. Loner,

poučujeta vsak po 5 ur na dan v šoli ter pomagata tudi v misijonski cerkvi spovedovati in opravljati božjo službo. Br. Jackson se je posvetil vsega misijonskemu delu domačinov in sosednih krajev. Izreden je duh pobožnosti in krasen red se nahaja v tej misijonski postojanki. Kraj je velik in število je dobro razdeljeno. Vzgajanje in red in vedenje šolarjev iz boljših stanov jako dobro vplivajo na neuke, ki se hočejo pokristjaniti, in na katehumene, ki tvorijo veliko občino. Dobro vpliva na te preproste, resne ljudi, da je krščanska vzgoja za mlada, vesela srca tako primerna in da jih ravno resnica krščanske vere dela tako vesele, medtem ko se vzgajajo za resne značaje.

Poročilo tega misijona, katero imam ravno pri rokah, se glasi od kimavca leta 1908 do kimavca 1909: Krsti: odraslih 182 (od teh 87 in articulo mortis — mrtvičnost). Uganda: otrok 102 (od teh 14 in articulo mortis, jako mnogo otrok umrje). Kristjani: 1936; spovedi: 7046; obhajilo jih je sprejelo: 7002; katehumeni: 931; katehumeni v okraju: 12; katehisti: 11; dečki v zavodu: 31; otroci v dnevni šoli misijona: 126.

Središče za one, ki so vsled mrtvičnosti bolni, je v okraju Ugande v Kyetume okraja Nagalama ter je 9 km od našega misijona oddaljeno. Bratje strežejo tem ubogim ljudem, za katere ni nobene rešitve, enakomerno. Obenem so si pridobili krščanskega učitelja in šolo za one otroke, ki trpe na mrtvičnosti, in tudi za one otroke, ki morajo v tej okolici živeti. Mlad mož, ki vodi to šolo, je izvrsten kristjan in kreposten junak sv. Cerkve, kakršni se celo v najbolj oddaljenem delu Afrike ne najdejo. To je gotovo takšno delo, katero se sv. Petru Klaverju posebno dopade.

V Namilyango so se zadnja leta misijonske hiše in šola z majhnimi izdatki postavile, in cerkev — iz ilovice in s travnato streho — je bila dosedaj še primerna za ljudi, sedaj pa je že stara in slaba, in Br. Jackson si prizadeva sezidati novo močno cerkev iz opeke. Cena stroškov bo znašala 5000 fr. Jaz sem mu dal 1600 fr., iz Angleškega pa je dobil 600 fr. Potemtakem bi se potrebovalo malo več ko pol in cerkev bi se lahko postavila. Vso opeko bodo napravili domačini na misijonskih tleh, in tudi vse lesno delo bodo poskrbeli domačini, katere so bratje naučili tesarskega dela. Domačini bodo sami sezidali cerkev pod nadzorstvom naših bratov. Razume se samoobsebi, da zasluži tako delo, sv. Petru Klaverju na čast, vso pomoč.

V Usogi, sosedni deželi Ugande, kjer je lansko leto razsajala lakota, katera je umorila toliko naših ljudi, tudi

tam je eden najboljših misijonov posvečen sv. Petru Klaverju. Zgodovina tega misijona je jako zanimiva, in prav rad bi jo tukaj navedel, pa nimam toliko časa na razpolago. To Vam še moram povedati, da je vkljub težav in sitnosti v prav dobrem teku. O tem Vam hočem prihodnjic poročati. Poročilo imam ravno pred seboj. Krsti: odraslih 108 (od teh 59 in articulo mortis, večinoma mrtvičnost). Usogo: otrok 141 (od teh 13 in articulo mortis, večinoma mrtvičnost). Kristjani: 605; spovedi: 1846; obhajilo: 1852; katehumeni: 158; katehumenali: 22; katehisti: 20. Misijona, ki sta posvečena sv. Petru Klaverju, sta se ustanovila v osrčju poganstva sorazmerno pred kratkimi leti.

Iz prefektуре Gornji Kassai v belgijskem Kongo.

P. Jožef Savels iz družbe očetov Scheut piše v naslednjem jako zanimivem poročilu o ustanovitvi in razvoju misijona v Lusambi, v osrčju belgijskega Kongo, katero bi naj naši čitatelji z vso pozornostjo čitali.

Glavno mesto okraja Lualaba-Kassai, Lusambo, se je ustanovilo pred 19 leti, da bi se prodiranje Arabcev zabranilo, ter je bilo obenem glavna točka, kjer so se zbirale razne čete zoper kupce sužnjev. Ko so bili ljudje teh krutih kupčevalcev rešeni, so se zbirali prebivalci v Lusambi, in jaz mislim, da ni kmalu kraja v Kongo, čigar okolica bi bila tako obljudena. Posebno pa sta se naselila v tem kraju dva rodova, namreč Balubas na jugu in Batetelas na severu, krasne postave, veliki ljudje, ki so jako spretni pri delu in poučljivi. Nebrojne majhne stranke Balubas so se prej vedno prepirale in vojskovale in ravno pri tem plemenu so si dobivali Kiokos, katere so Portugizi podpirali, sužnje. Balubapleme pa je visoke rasti in močno, vendar se je jako hitro pokorilo preveliki moči; pravi tip sužnja, kakršnega si želijo kupci sužnjev.

Batetelas-pleme pa je več pretrpelo pod vplivom Arabcev; sami so imeli mogočne poglavarje, ki so si pridobili s strogim redom in nadzorstvom ugled ter tako vzdržali svoje pleme in branili proti sosednim plemenom. Vkljub temu pa se je suženstvo jako razvilo ter so drug drugega prodajali. Ko se je ustanovila država, so izgubili ves vpliv Arabci, ki so hoteli Batetelas uničiti, vendar pa so ljudstva, ki spadajo

h kronovini, od istega časa sem jako obtežena z davkom, ki ga morajo plačevati za proževino in prevažanje blaga.

Vojaki, ki so se leta 1895. v Kassai uprli, so bili Batetelas ter so se do l. 1908. državi zoperstavljali in vsaki ekspediciji nasprotovali. Samo s tem so jih pokorili, da so jim obljubili popolno pomiloščenje. Tudi vojaki, ki so l. 1900. vzeli trdnjavo Shinkakaso in potem odtod Boma, glavno mesto te nove države, bombardirali, so bili Batetelas. Splošno pa je dobro, voljno pleme, ki ljubi delo ter je naklonjeno belim, seveda pa ta beli mora biti dober.

Misijon se je ustanovil leta 1905. Začetek je bil prav ubožen, ker se nam ni dovolilo, da bi se na pripravnem prostoru nastanili, namreč blizu državnih poslopij; napraviti smo si morali svoje domovje na drugem obrežju.

Kakih 400 m široka reka nas je ločila od naših kristjanov in katehumenov; zveza je bila jako težavna in misijon je bil jako v slabem stanu. L. 1907. smo dobili od vlade dovoljenje zazdaj se v bližini naseliti ter se nam je odkazala hiša za stanovanje, katera tudi kapelico in šolo nadomestuje. Sedaj tudi upamo, da nam dovoli belgijska vlada, oziroma odstopi kos zemlje, da si sezidamo cerkev, šolo in stanovanje.

Ko smo prišli tja, je bilo naše prvo delo, da smo iskali kristjane, ki so se tukaj naselili. Da se razumemo, se mora to vpoštevati, da država vsako leto domačine nazaj pokliče, bodisi da pridejo prostovoljno ali pa jih s silo prisili, ki so bili bodisi vojaki, bodisi delavci v raznih postojankah jako obsežne države; ko doslužijo svojih 7 let, tedaj se lahko zopet povrnejo v domovino. Mnogo teh ljudi se je dalo poučiti v sv. veri ter so se vrnili iz tujine že kot kristjani. Mnogo jih je bilo, ki so bili iz Kassai doma, pa so se vendar nastanili po dokončani službi v Lusambi.

V poganskem kraju, brez duhovnika, brez zakramentov in krščanskega nauka, so se nekateri zopet pogreznili v poganske navade tako, da so bili samo po imenu kristjani.

Naša prva skrb je bila torej, da poiščemo kristjane ter jih zopet navadimo na krščansko življenje. Sedaj imamo okoli 600 krščanskih družin. Samo nekaj nesrečnežev je ostalo vkljub opominom poganov ter so zatajili svojo vero; kakih 100 jih je pa res vnetih kristjanov, ki se trudijo izpolnovati zapovedi, kolikor je v njihovi moči. Drugi imajo sicer dobro voljo, — pa meso je slabo in izkušnjav k hudemu je mnogo; padejo, se zopet dvignejo; zopet padejo, znova se dvignejo in tako naprej od padca do padca; mi jim skušamo pomagati in jih pripeljati v nebeško kraljestvo. Ljubi Bog ne bode teh ubogih zamorcev tako strogo sodil. Ali

nimamo mi sami, ki smo bili v Evropi od mladosti krščansko vzgojeni, ki smo se učili krščanskega nauka, ki smo imeli mnogo lepih zgledov in razne stvari so vplivale na nas, da smo ostali na potu dolžnosti, ali nimamo mnogokrat hudih bojov? Koliko pa jih je, ki ne padejo? Zamorci pa nimajo nikakršne vzgoje in njihovi pradedje so bili pogani, lepih zgledov je malo, slabih mnogo; pri nas je pregreha sramota, tukaj čast! Naši črni kristjani, ki si ohranijo v tem morju nepravčnosti svojo dušo čisto, bodo prejeli krasno plačilo v nebesih.

Ustanovili smo tudi šolo, katero obiskuje okoli 159 otrok. Mi trdno upamo, da si vzgojimo izmed teh prav izvrstne učitelje. Moj goreč sobrat P. Demunster obiskuje 60 vasi, ki leže okoli naše postojanke. Prebivalci kažejo mnogo zmožnosti. Starejši se sicer branijo in večina je takih, da bi se sprejeli med katehumene, toda imajo mnogo žen. Vendar pa nam ne nasprotujejo nikjer, se dajo celo v poglavitnih naukih sv. vere poučiti in na smrtni postelji pokličejo duhovnika, da jih krsti. V vseh teh vaseh prihajajo otroci h krščanskemu nauku; mnogo se jih ne bode izpreobrnilo, nekateri pa bodo sprejeli krščanstvo in našim naslednikom preostane važna naloga vzgojiti si bodočo generacijo.

Pred nekaj meseci je začel moj sotrudnik oznanjevati sv. evangelij, pri Batetelas. Prehodil je važnejše vasi in je bil povsod, razen ene izjeme, lepo sprejet. Nastavil je 15 katehistov, najoddaljenejši deluje v Katako-Kombe, v državni naselbini, ki je 15 dni hoda oddaljena od Lusambo. Potrebno bo v sredini Betetela-dežele ustanoviti misijon. Tukaj smo misijonarji po dva in dva in ne moremo ustreči potrebam tukajšnjega misijona, ako bi še morali oznanjevati sv. evangelij v Batetelas-deželi. Dela je tukaj čez glavo; Lusambo je od dne do dne večji in prebivalci bodo tudi vbodoče naraščali, ker je Lusambo zadnja postaja za ladje, ki vozijo Sankuru in obenem železniška postaja v Kahango. Ako bi bilo treba samo dušepastirstvo oskrbovati, bi še nazadnje zadostovali, toda drugo delo je tukaj kakor tudi v vseh nekultiviranih deželah glavna ovira in težava misijonarjev; tukaj mora človek vse pokazati, vse nadzorovati in nazadnje še celo sam prijeti za delo. Tukaj si moramo boljšo cerkvico postaviti; Najsvetejše je shranjeno v temnem kotu. Tudi šola in stanovanje bi bilo nujno potrebno, toda vse to bo počasi napredovalo, ker je dovažanje materiala jako težavno. Nekaj mesecev že prosimo sv. Antona, kateremu je posvečen misijon, da bi nam spravil železno ladjo, kakih 20 stotov težko; stala bi kakih 1800 do 2000 K ter bi nam dovažanje

materiala po vodi mnogo olajšala. Dosedaj nas še svetnik ni uslišal; pa mi vztrajamo in ga nadlegujemo, dokler ne najde velikodušnega dobrotnika.

Zaspanec še vedno dalje pustoši kraje; vsak mesec najdemo kakih 50—60 nesrečnežev, ki bi drugače umrli v gozdovih, ter jih pošljemo v lazaret, ki je tri milje odtod oddaljen.

Slonoreja ob Francoskem Kongu.*

Na zemljevidu se zdijo afrikanske naselbine res velikkanske, saj pa imajo tudi nekatere 3—4krat večji obseg kot materinska dežela. Ali kaj koristijo obširne dežele, če jih je večina nedosežna in nedostopna? Kakor skoro v vseh afrikanskih naselbinah, manjka tudi ob Kongu potrebnih prometnih sredstev, da bi mogli zemljo prav zasesti in imeti od nje korist. Če bi se tudi mnogoštevilna v grmovju in puščavi prebivajoča plemena ne mogla sama braniti pred prodirajočimi Evropejci, bi jih ščitila afrikanska zemlja sama. Manjka vsepovsod potov in dostikrat je sploh nemogoče graditi ceste.

Res so tudi tukaj reke in veletoki na razpolago, pa afrikanske reke, zlasti pa še Kongo, so vsled mnogih slapov za plovstvo nesposobne ali skrajno nevarne.

Zato so si naseljenci začeli prvotno pomagati s karavanami. Pa ta način potovanja zamori vsako trgovino že v kali in izpostavlja Evropejce, ki stanujejo v temnem ozadju tropičnih gozdov, nevarnosti, da morajo trpeti hudo lakoto.

Dostikrat je treba poiskati več tisoč nosačev, da prenesejo blago, ki že včasih dalje časa leži na obrežju, v notranje kraje naselbine. Kolikrat se uprejo nosači sredi puščave ali pa vržejo nekaj zabojev v stran! Podobnih slučajev bi lahko naše postaje mnogo naštele.

Razentega je ta način prometa zelo drag. Zamorcu, ki nese 25 kg 500 — 600 km daleč, je treba plačati 50 — 60 K. Od 1000 kg znašajo torej stroški 2000 — 2500 K. Če bi se to tako nadaljevalo, bi bila trgovina sploh nemogoča.

Ali bi se ne dalo pomagati iz te zadrege z rejo slonov? V Aziji nese ta velikan do 3000 kg. Z lažjim tovorom bi lahko v kratkem času prekoračil velike razdalje, ki ležijo med postajami.

* Vzeto iz „Annales apostoliques“.

Ali je pa tudi afrikanski slon sposoben, da stopi v človeško službo?

Na južnem obrežju Nkomskega jezera leži v Fernan-Vocu naša postaja Sv. Ana; njenemu napredku je o. Bichet skoz 10 let posvetil svoje moči in življenje. Njegova vztrajnost in trud sta rodila bogate sadove; Sv. Ana tvori sedaj sijajno misijonsko postajo in ima lepo kapelo, šola je tako dobro obiskovana, da imajo očetje in sestre dovolj dela. Ustanovil se je tudi na poskušnjo seminar za domačine. Da bi preskrbeli postajo za prihodnost, so dali očetje nasaditi kokos, ki bode, kakor se kaže, prav dobro uspeval.

Poskusili so tudi udomačiti slona.

Slon „Fritz“ kot vprežna žival.

Na severnem obrežju Nkomskega jezera prebivajo Pahuini, podjetno in drzno pleme, ki nikakor ne pusti, da bi mu kdo delal na polju škodo. V njihovi bližini se je v miru naselila neka slonova rodbina, ki jim je večkrat prišla obiskat ozemlje.

Pahuini, ki so na glasu kot spretni lovci, sklenejo pregnati nadležne goste s svojih posestev in se obenem tudi polastiti njihovega mesa in zob. Ko so našli slonov brlog, so zgradili okoli njega dve ograji iz drevesnih debel. Kmalu je prignala žeja debelokožce iz skrivališča; šest jih je padlo

pod udarci lovcev, najmlajšemu so pa prizanesli, ker so upali, da ga bodo prodali za drag denar svojim prijateljem misijonarjem.

Ponudili so ga očetu Bichetu, ki je takoj poslal po njega najmočnejši čoln. Seveda je bil slon pri vrnitvi precej nevaren sopotnik. Čeravno so ga Pahuini z velikim naporom privlekli v čoln, in ga tam zvezali in trdno priklenili, smo bili vendar večkrat v nevarnosti, da se zvrnemo.

Med hudimi mukami in veliko opreznostjo smo slednjič dospeli k Sv. Ani, kjer smo sklicali vse ljudi, da so nam pomagali spraviti slona na suho, kar se je tudi posrečilo.

Sedaj smo napravili načrt, po katerem naj bi vzgójila brata Florentin in Matija mladega velikana. Zedinili smo se, da je treba pri poučevanju postopati pohlevno in obenem tudi odločno.

Da bi Frica pokorili – to ime je dobil mladi slon – smo ga začeli najprej zapirati in ga navajati na zmernost v jedi in pijači.

Po dveh mesecih pouka so se že znatno ublažile muhe našega jetnika, naučil se je že stikati v žepih o. Bredidela po skritih bananah in prijazno gladiti z rilcem njegovo brado.

Splošno je znano, da se nasprotja približujejo; tako je tudi pri nas. Že kar v začetku je kazal Fric posebno ljubezen do majhnega o. Bredidela.

Sedaj je napočil trenotek, da začnemo vaditi našega učenca v popolni poslušnosti, kar je bila glavna točka naše domače vzgoje.

Brat Florentin mu je dal okoli vratu vrv na zanjko, brat Matija pa je prinesel železno palico. Nato smo pustili Frica na prosto. Pri prvem poskusu še ni šlo gladko, kajti učenec je bil svojeglaven in močen; če je zagledal svežo zelenjavo ali sadno drevje, se mu je vzbudila nekdanja sladkosnednost. Kakor hitro je stopil na stran in nategnil vrv, je naglo nategnil brat Florentin zanjko, brat Matija pa je dal sladkosnednežu čutiti palico. Ko je Fric izprevidel, da ne gre drugače, se je kmalu privadil pokorščini.

Čez šest tednov je bil učenec tako poslušen in mehek, da smo ga lahko brez skrbi pustili prosto hoditi po postaji. Enkrat ga je še sicer premagala pri pogledu na bananovo drevo skušnjava, toda kmalu je plesala palica po njegovi trdi koži in od te dobe ni ničesar več ukradel.

Ko so navadili Frica pokorščine, so ga vpregli v delo in mu začeli nalagati lahke tovore. Kmalu mu je minila tudi nevolja služiti kot tovarna žival.

Sedaj že lahko vleče Fric 800—1000 *kg* težke hlode in še bode, kakor se kaže, mnogo koristil misijonu. V resnici je Fric krasna žival, ki uboga na vsak migljaj in dela za 20 mož.

Samo to slabost še ima, da ne more dolgo ostati brez svojega prijatelja o. Breidela, ki mu je v bridkih časih jetništva sladil življenje s sočnimi bananami. Brž ko odide oče od doma, postane Fric nemiren, teka med nasadi, stika po grmovju, bega od reke do reke, odpira okna in odpuhuje vrata, da bi pregledal vse prostore. Ko se pokaže o. Breidel, pa preneha vse razburjenje, prijazno viha riles in krik veselja se razlega po Sv. Ani. — Da, Fric je v resnici prav ljubka žival, ki bo še, kakor upamo, dolgo časa zvesto služil misijonu.

Zgodovina mladega Kakuru=Kakuru.

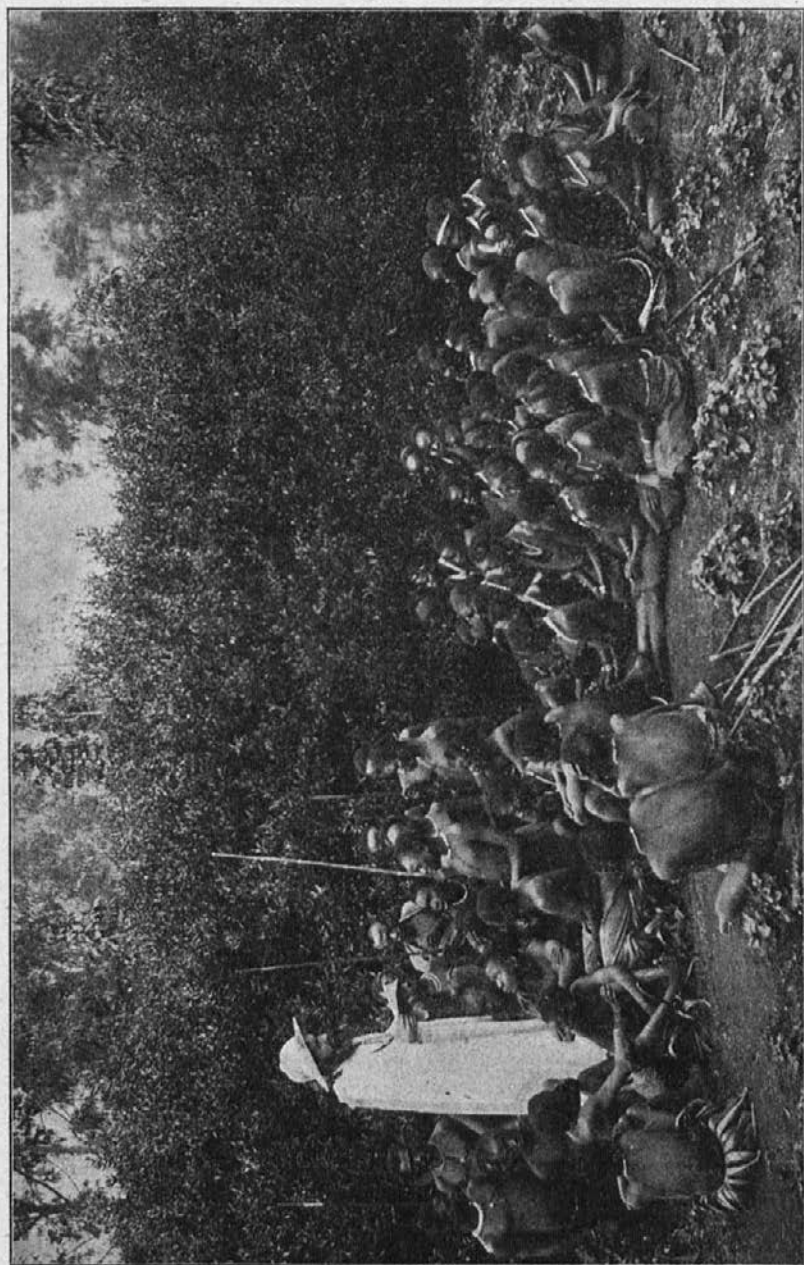
Pripoveduje Beli oče.

Če Bog hoče, si bomo spet priborili zmago nad satanom. Doživeli smo namreč veselje, da smo odkupili malega suznja, ki mu je ime Kakuru, za kar moramo zahvaliti v prvi vrsti družbo sv. Petra Klaverja. In zgodi se redkokdaj, da se ne bi naši odkupljenci prej ali slej prerodili po sv. krstu.

Odkod je naš Kakuru, kje je njegova domovina? O tem ne ve nihče, ne mi, ne on sam, čeravno smo ga že večkrat vprašali. „Bil sem še zelo majhen,“ pripoveduje, „ko so me ukradli, in ne morem se spomniti, kje in kako so me ugrabili.“ — Iz njegove krepke postave, močnega in koščatega telesa, okrogle glave s precej pravilnimi potezami in z z barvami napikanega čela, lahko sklepamo, da je rojen blizu jezera, ki leži severno od ravnika.

Naj si bo doma, kjer hoče, gotovo je, da je dalje časa bival v ususki deželi. Ko so prišli semkaj misijonarji leta 1897., je bil že tukaj. Služil je več gospodarjem, dokler ga ni naposled kupil in pripeljal v glavno mesto neki Hamerere, ljubljenec ususkega kralja.

Kdor pozna zamorske dežele, ve, kako žalostne razmere vladajo na dvoru teh „kraljičkov“; tukaj je brlog vseh gnusob in pregreh. Kakuru je postal kmalu vsled živahnega duha ljubljenec svojega gospoda, ki ga je vsakokrat, ko se je šel poklonit kralju, vzel s seboj, da mu je nosil pipo, to-

P. Delmas iz reda Belih očetov poučuje katekizem.

bačnico in s pisangskim vinom napolnjeno bučo. Pomagal je tudi svojemu gospodu darovati duhovom; pri tej priliki so iztrgali iz kokoši drob, iz katerega je sklepal kralj na prihodnost. Nosil je tudi vsak dan k bajtam duhov dar v obliki batate, rajske fige ali nekoliko prosenih zrn.

Ko je nekega dne misijonar obiskal vas, kjer je prebival Kakuru, je našel otroka, igrajočega se z nekaterimi malimi tovariši. Njegov veseli obraz mu je ugajal. Vprašal ga je po njegovem domu in po njegovem opraviilu; po kratkih pogovorih sta si bila kmalu dobra prijatelja. Ko sta se ločila, mu je prigovarjal oče, naj ga pride kaj na misijon obiskat. „Rad bi to storil,“ odgovori Kakuru, „ker si prijaznega obraza; dobro vem, da Evropejci ne jeste otrok, kakor se govori v vasi. Ne bojim se tedaj, da bi me pojedel, ali glej, gospod mi je prepovedal k vam hoditi.“ — „Kako pa to?“ — „Rekel je, če grem k vam, da me ubije. Vidiš tedaj, da ne morem, ker se bojim svojega gospoda, ki je hudoben. Še pred kratkim sem videl, kako je odrezal nekemu mojih tovarišev uho, ker je pasel naše koze na sosedovem polju. Kako rad bi šel, pa — ne smem.“ —

Ko se je povrnil oče na misijon, se mu dolgo ni nudila prilika, da bi obiskal Kakurovo vas, vendar je vsak dan mislil in molil za ubogega otroka. — Kako ga je pa presenetilo, ko je zagledal nekega dne pri poučevanju veronauka med pričujočimi glavico, ki mu ni bila neznana; bil je sam Kakuru. Po končanem pouku ga je poklical misijonar k sebi in ga vprašal, kako je mogel danes priti. „Že predvčerajšnjim,“ odgovori otrok, „sem prišel, da bi poslušal tvoje besede, ostal pa sem zunaj, ker sem se malo bal. Tvoje besede so mi ugajale, čeravno si govoril o rečeh, ki jih nisem razumel. Ker nisi nobenega tepel, ampak vsakemu, ki je dobro odgovarjal, daroval bisere ali igle, sem danes spet prišel in stopil z drugimi vred v dvorano. Poslali so me nabirati drv, ali napravil sem ovinek, da bi te obiskal. Sedaj pa moram hiteti, da ne pridem prepozno.“

Kakuru je še prihajal naskrivnem nekaj časa zaporedoma, naposled pa je izostal. Po 14 dneh se je začel misijonar vznemirjati; sklene tedaj, da poišče dečka. Podal se je k otrokovemu gospodarju, ki je bil ravno doma. Iz zadrege starega pogana je takoj spoznal oče, da je uganil namen njegovega obiska. Zato ga je vprašal kar naravnost, kaj se je zgodilo s Kakurom. Stari Kamerere se postavi pred prag svoje bajte, kakor da bi hotel zabraniti misijonarju vstop. Ta pa je opazil zvižaho in si takoj mislil, da otrok ne more biti več daleč. Čeravno je starec tajil pri vseh duho-

vih, da ni tukaj dečka, je vendar stopil oče v bajto. In res ni bilo otroka notri. Kamerere se je že zmagoslavno veselil: „Vidiš, da ne lažem; Kakura sem poslal v gozd saditi.“ — Ali v tem trenutku je zaklical od zunaj eden izmed kristjanov, ki so spremljali misijonarja: „Oče, pridi in poglej, v oni bajti sem našel bolnega otroka. Ali ni ta, ki ga iščeš?“ — Oče beži tja — in res je bil tam Kakuru, ves v ranah in zdelan od mrzlice. Nakratko je pojasnil Kakuru očetu vse okoliščine. Ko je njegov gospod zapazil, da je večkrat prišel prepozno domov, je šel enkrat za njim pogledat in ga je ravno zasačil v trenutku, ko je zapustil misijon. Temu je sledil strašen prizor. Gospodar je dečka tako pretepel, da je ohromel in ni mogel več oditi od doma. Ko je misijonar gledal na razmesarjeno telo, se mu je deček iz srca smilil; mislil si je, da je pretrpel te udarce za Kristusa. Sklenil je takoj, da odkupi Kakura. Stopi tedaj pred gospodarja in mu da na izbiro: ali mu naj odstopi sužnja, ali se bo pa moral zagovarjati pred evropskim sodiščem zaradi trpinčenja otroka. Stari lopov, ki je imel nemirno vest, sprejme prvo ponudbo in kupčija je bila hitro sklenjena. Dal je celo dečka prenesti na misijon. — Vsled dobre postrežbe je Kakuru kmalu okreval, ali sledovi prizadetih ran mu bodo še dolgo ostali. Do sedaj nas še ni zapustil in tudi mi smo z njim prav zadovoljni. Tu in tam si še sicer dovoli kakšno porednost, n. pr. da si vtrga včasi na sosedovem polju nekoliko batat ali da se prepira s tovariši; toda v nekaj mesecih ni mogoče iztrebiti vseh v poganstvu ukoreninjenih slabih navad. Po božji milosti pa bo še naš Kakuru nekaj vzoren kristjan.

Iz dnevnika glavne voditeljice družbe sv. Petra Klaverja.

Rim, 17. mal. travna. Različni poljski škofje se mudijo tačas v večnem mestu. Eden izmed njih, preč. škof krakovski, msgr. Novak, nas je razveselil danes s svojim obiskom. Po njegovi dobrotljivosti sta se mi poslali danes zvečer dve vstopnici za avdienco, katero bodo jutri opoldan dovolili sv. oče velikemu poljskemu poslanstvu, ki se je pod vodstvom nadškofa Bilczewskega podalo v Rim, da bi sprejelo oni dve zlati kroni, ki ju je daroval sv. oče za čudodelno podobo Marijino v romarski cerkvi v Czestochowu.

21. mal. travna. Drag in redek obisk, in sicer ravno opoldne iz Petrograda, me ovira, da ne morem prisostvovati poljski avdienci. Toda dala sem vstopnico eni Poljakinji (člani drugih narodnosti so bili izrecno izključeni) k avdienci, katere se je udeležilo čez 400 oseb, mnogo poljskih škofov in veliko zastopstvo poljskega plemstva. Besede, katere je govoril sv. oče po prečitaniu zahvalnice po nadškofu Bilczewskem, Poljakom, navdušijo že itak veliko navdušenost tako, da je ta spomina vredna avdienca še bolj zvezala očeta krščanstva z zelo stiskanim ljudstvom.

22. mal. travna. Obiskal preč. g. msgr. Fischer-Colbrie, škof v Kašavi, dolgoletni dobrotnik našega dela.

24. mal. travna, nedelja. Obiskali preč. gg.: nadškof Bilczewski iz Levova in škof Peřezar iz Pšemisla. Prvi objubi, da nas še obiše, ako mu bode le kaj mogoče.

26. mal. travna, torek. Slavnost na čast Matere božje dobrega sveta in sv. Andrea delle Tratte. Ob 5. uri popoldan je daljše pridigoval o misijonskem delovanju, o pomenu družbe sv. Petra Klaverja, o njeni organizaciji o. Pavissich D. J. Kljub delavniku in lepemu pomladanskemu vremenu je bila cerkev dobro obiskana. Nato je podelil naš zaščitnik, Nj. prevzvišenost kardinal Cassetta, izpred od luči žarečega oltarja škofov blagoslov.

29. mal. travna, petek. Ustanovni dan družbe. Ob 7. uri bere sv. mašo preč. g. p. škof iz Krakova, msgr. Novak. Popoldne smo sklenili ta tako pomenljivi dan s sv. blagoslovom in Te Deum.

22. vel. travna, ponedeljek. Proti večeru me je obiskal Nj. prevzvišenost preč. g. Theodorowicz, armensko-kat. škof v Lembergu. Vprašal je po nastanku in organizaciji družbe, kar je z zanimanjem poslušal. Končno je še obiskal našo kapelico, kjer se sedaj ravno opravlja majniška pobožnost in je Najsvetejše izpostavljeno.

Popolni odpustek

ki ga lahko dobijo udje družbe sv. Petra Klaverja meseca malega srpana.

Dne 24. velikega srpana, na praznik sv. apostola Bartolomea.

Pogoji: Vreden prejem zakramenta sv. pokore in presv. Rešnjega Telesa, obiskanje cerkve n molitev po namenu sv. očeta za razširjanje sv. vere.

Ponatis člankov iz „Odmeva iz Afrike“ ni dovoljen, ponatis misijonskih pisem in poročil le z natančnim podatkom virov.